

APRENTATGE EN ENTORNS REALS: JORNADA DE CONVIVÈNCIA A L'IES JORDI DE SANT JORDI

Marc Brell i López

Animador sociocultural (TASOCT) de l'IES Jordi de Sant Jordi de València

Lourdes Romero Martínez

Llicenciada en Psicologia. Professora d'Intervenció Sociocomunitària en l'IES Jordi de Sant Jordi (València).

Gema Raquel Frías Bolsico

Llicenciada en Pedagogia. Professora d'Intervenció Sociocomunitària en l'IES Jordi de Sant Jordi (València)

RESUM:

La Jornada de Convivència és un projecte pioner a l'IES Jordi de Sant Jordi (València) que s'ha organitzat entre l'alumnat del primer curs del Cicle Formatiu de grau superior Tècnic/a en Animació Sociocultural i Turística (TASOCT) del torn del matí i l'Animador sociocultural del centre. Comptant amb l'acompanyament de les professores de TASOCT dels mòduls de Metodologia de la Intervenció Social (MIS) i Dinamització Grupal (DIG).

Aquesta experiència ha suposat una gran oportunitat d'aprenentatge. L'alumnat dinamitzador de cicles ha pogut fer una intervenció en un entorn real desmitificant la por al fracàs i experimentant el canvi de mirada docent i propi, en equilibri entre l'autonomia i el suport. Mentre que l'alumnat jugador/a ha gaudit d'un matí lúdic coneixent a unes persones que son veïns i veïnes del barri i de qui molt probablement seran companys/es en els propers cursos.

PARAULES CLAU:

Aprenentatge en entorns reals, convivència, oportunitat, desmitificar la por al fracàs i canvi de mirada de les docents, projectes.

ABSTRACT:

The Day of Coexistence is a pioneering project at the IES Jordi de Sant Jordi (València) that has been organized among the daytime students of the first year of the Higher Level Education Cycle as Socio-cultural and Tourist Animation Technician (TASOCT according to the spanish acronym) and the socio-cultural Animator of the center. The project counted with the support of the TASOCT's teachers of the training modules Methodology of Social Intervention (MIS) and Group Dynamization (DIG).

This experience has been a great learning opportunity. The students who dynamized the experience have been able to make an intervention in a real environment, demystifying the fear of failure and enjoying a change of the teaching approach, with both autonomy and support from the teachers and animator, whereas the player students enjoyed a fun morning, meeting people who are neighbors and who will most likely be companions in the coming years.

KEY WORDS:

Learning in real environments, coexistence, opportunity, demystifying the fear of failure and changing the teachers' gaze, projects.

Des de l'IES Jordi de Sant Jordi de València, volem compartir amb vosaltres, part de la nostra experiència en relació al treball que fem desde fa anys en general i al cicle formatiu de grau superior Tècnic/a en Animació Sociocultural i Turística (TASOCT) en particular.

1. EL PROJECTE

El projecte concret és una jornada en la que l'alumnat de sisè de primària dels dos centres del barri Na Rovella del districte Quatre Carreres: CEIP Fonteta de Sant Lluís i CEIP Les Arts, convisquen amb l'alumnat de primer de secundària de l'IES Jordi de Sant Jordi, al que estan adscrits, compartint una activitat lúdica.

La idea naix del professorat de primària per tal de crear un entorn en que gent de la mateixa edat

del barri puga conèixer-se independentment del centre de primària o secundària en el que estiguen escolaritzats, amb la intenció de crear lligam entre ells i elles.

Aquesta jornada s'emmarca dins del Pla de Transició de primària a secundària i complementa les altres accions que ja es fan: visites de l'alumnat de primària a l'institut, visita d'alumnat de secundària a les classes de sisè i Jornada de Benvinguda (on hi ha jocs i dinàmiques). Tot respon a l'objectiu de fer més amable el pas d'una etapa educativa a una altra, la qual cosa comporta al mateix temps un canvi de centre (espais nous, edifici nou, professorat nou, alumnat nou, normes noves...).

“Des de l'inici de curs s'ha treballat conjuntament per abordar l'acollida de l'alumnat nouvingut i el Pla de Transició de l'alumnat de sisè de primària al primer curs de l'educació secundària obligatòria.

Concretament, resalte algunes actuacions dutes a terme al segon trimestre d'aquest curs acadèmic per a visitar el nostre centre educatiu. Una primera jornada de contacte, els dies 19 i 20 de febrer, amb una duració des de les 9:30 hores fins a les 12:00 hores aproximadament. El 19/02 ens varen visitar el CEIP La Fonteta de Sant Lluís i el 20/02 el CEIP Les Arts. La coordinadora de l'Educació Secundària Obligatòria, Esperanza Serra, amb el suport de la Caporalia d'estudis s'encarregaren de coordinar aquesta jornada. Per altra banda, la primera jornada de convivència del nostre centre, realitzada el 11/02/2020, que es descriu en aquesta publicació”.

Imatge 1

Mª Ángeles García Alcántud,
9 anys al Departament d'Orien-
tació Educativa i 2 cursos a l'IES
Jordi de Sant Jordi.

1.1. L'OPORTUNITAT

Aquesta feina, que a priori pot semblar monumental (estem parlant d'un total de 180 alumnes) es converteix en una oportunitat de que l'alumnat del cicle de TASOCT (hi afegim 25 alumnes) pugui projectar, executar i avaluar un projecte propi, així com que el professorat de cicles pugui afavorir l'adquisició de resultats d'aprenentatge inclosos al currículum dels mòduls del cicle, amb el desenvolupament d'un **projecte d'aprenentatge en entorn real**.

1.2. CONCEPCIÓ

Imatge 2

Al fons amb llata: **Marc Brell**.

Esquerra: **Lourdes Romero**.

Dreta: **Gema Frías**.

Sobre la idea primera es va crear un projecte, desenvolupat per **Marc Brell i López**, l'Animador Sociocultural de l'institut amb col·laboració de dues professores del cicle de TASOCT. **Lourdes Romero**, des del mòdul de Metodologia de la Intervenció Social (MIS) i **Gema Frías** des del mòdul de Dinamització Grupal (DG). Tot tenint en compte els diferents objectius dels diversos actors i sectors involucrats, així com les múltiples necessitats de les persones a qui va dirigida l'activitat.

Quadre 1. Premisses de la concepció de la jornada de convivència:

1. L'alumnat de primària i secundària s'ho ha de passar molt bé: és una jornada lúdica.
2. L'alumnat de primària i secundària ha de conviure amb el màxim de gent possible, cal fomentar la barreja de persones.
3. L'alumnat de TASOCT ha de poder crear un projecte a la mida dels seus coneixements i capacitats, executar-lo i finalment avaluar-lo així com avaluar-se.
4. Els tres centres educatius han de garantir la seguretat i viabilitat de tot el procés.
5. El professorat de cicles formatius ha de garantir que l'experiència s'adequa al currículum, al seu mòdul i té un valor educatiu positiu.
6. Hem de garantir, que l'activitat tinga "èxit" independentment del nivell de professionalitat de l'alumnat de TASOCT. Entre altres coses amb un acompanyament docent equilibrat entre l'autonomia i el suport.
7. EL professorat de primària i secundària pot involucrar-se en la mesura del possible, romandre present i disponible per a rebre directament possibles necessitats del seu alumnat, intercanviar pareixers amb l'equip organitzador i col·laborar en la motivació cap a la participació adequada en cas de ser necessari.
8. El temps màxim de l'activitat és de 2'5 hores.

1.3. GESTACIÓ

En projectes de tanta envergadura és convenient poder construir estructures modulares, de manera que el gran projecte es compona d'altres projectes de mida més assequible (senzills), fent que la suma i sinergia generada, esdevinga allò que necessitem.

1.3.1. Anem per parts

Davant de 180 alumnes, la millor opció era fer grups de 20, dels quals 5 i 5 serien dels dos centres de primària i 10 serien de secundària (fomentant així la barreja d'alumnat de la segona premisa), i assignant cada grup a 2 alumnes del cicle de TASOCT que seran els encarregats de dinamitzar-los (premissa tercera). I posant a 3 alumnes de cicles també en el rol de coordinació de l'activitat.

1.3.2. Complint l'objectiu socialitzador

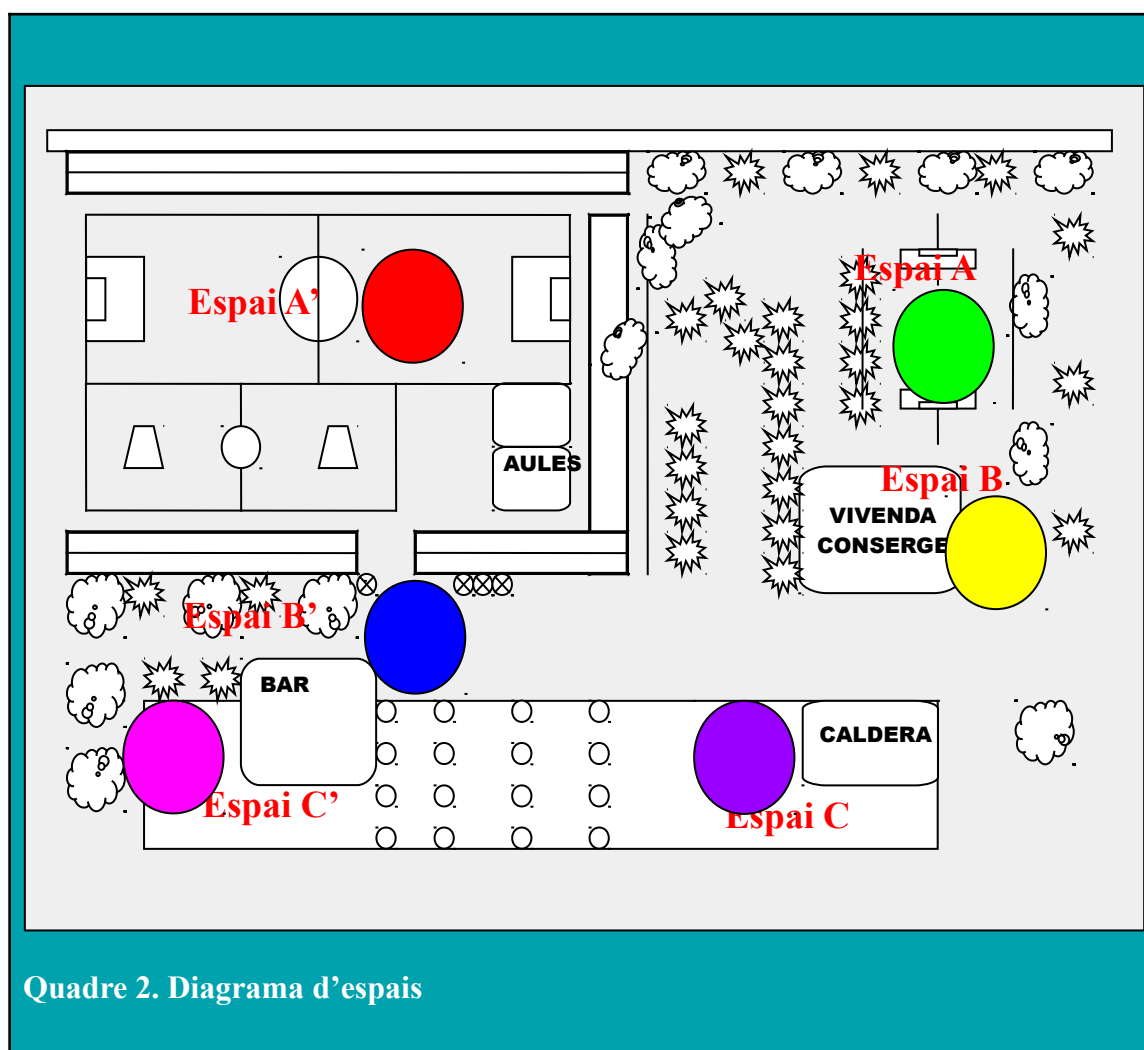
Responent a la idea de que l'alumnat jugador (primària i secundària) s'ha de socialitzar amb el màxim de gent possible, es crea un sistema de canvi de grup a cada activitat, de manera que cada persona jugadora passa per 3 activitats en 3 grups de gent diferent. Cada grup d'alumnat dinamitzador (cicles) es farà càrrec doncs d'una activitat i no d'un grup, assumint també la tasca de fomentar la mobilitat de l'alumnat jugador (primària i secundària) en els seus canvis de grup.

Tot aquest moviment de gent cal que es pugui explicar i desenvolupar fàcilment, que siga dinàmic i estable, així doncs es crea un sistema d'etiquetes de colors per a facilitar la tasca. Cada alumne/a que juga portarà una etiqueta amb el seu nom (per a facilitar les presentacions i la interacció amb altres) que se li haurà lliurat només entrar a l'institut. Aquesta portarà un codi de 3 colors.

Andrea	1	2	3
Pau	1	2	3
Jennifer	1	2	3
Hassan	2	3	1

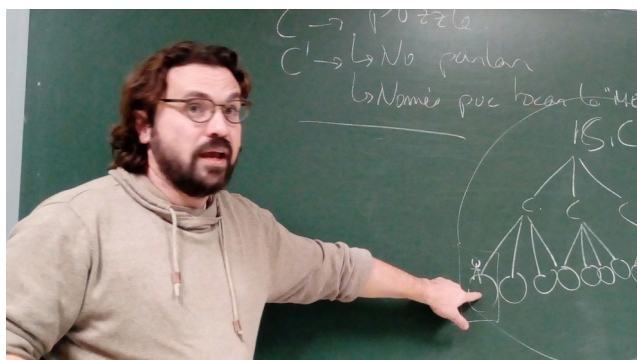
Cada color respon a cadascun dels 6 espais del pati (marcats amb bufes de colors) on es desenvoluparan les activitats: de manera que en el moment 1 cal anar al color 1 de la etiqueta que cadascú porta, al moment 2 al lloc del color 2...

Tenint en compte que cada alumne/a jugador/a només tindrà temps de estar en 3 activitats, es farà la mateixa activitat en dos espais diferents (marcats al mapa anterior com A i A', B1 i B2 i C i el darrer C').

Imatge 3

Marc Brell a l'aula de 1er TASOCT guiant l'organització (21/01/2020).

Imatge 4

Marc Brell al passadís mostrant recursos materials per a la jornada (21/01/2020).

Entre la primera hora de jocs i la segona, es planifiquen tècniques de grup de coneixement i confiança per a desenvolupar a l'hora del pati.

Així doncs tenim una retícula d'espai i activitats que faciliten els dos primers objectius respecte a l'alumnat de primària i secundària: barreja i coneixement per una banda i activitats lúdiques per l'altra.

1.3.3. Entra en acció l'alumnat del cicle de TASOCT o l'objectiu d'aprenentatge com a professionals

Com tenim 3 activitats diferents els posem a treballar en 3 grups que:

- a) Plantejaran les activitats del seu espai assignat
- b) Crearan les fitxes d'activitat (jocs i tècniques de grup)
- c) Prepararan materials
- d) Provaran les activitats amb les companyes d'altres grups
- e) El dia de l'activitat dinamitzaran les activitats repartits en dos subgrups.
- f) Avaluaran els resultats de la jornada.

Quadre 3. Activitats o com accomplir l'objectiu lúdic

Triem com a tema de tota la jornada els jocs del món, jocs diversos amb dinàmiques diverses, energies diverses, etc. Per a garantir que tot el món en algun moment ha trobat un joc que li agrade.

Els espais i jocs són:

- ESPAI A i A': Sessió de jocs en gran grup
- ESPAI B i B': Jocs dibuixats a terra
- ESPAI C i C': Puzzle gegant, cooperatiu, lector i silencios

Cada grup prepara jocs suficients per al temps assignat i uns pocs més per a tindre activitats alternatives per si de cas.

1.4. PART

El dia 11/02/2020 a les 8.30h tot el món tenia assignat el seu rol, tenia clara la seua funció i on havia d'estar, com s'arregla al següent cronograma:

	Alumnat primària	Alumnat ESO	Dinamitzadores TASOCT	Coordinadores TASOCT
8:30 - 9:15		Classe	Organitzar materials i preparar espais	
9:15 - 9:30		Ixen al pati amb el professorat que corresponga	Als seus espais respectius	Rebuda de l'alumnat ESO + etiquetes
9:30 - 9:45	Arribada al centre	Rebuda de convidats/es	Als seus espais respectius	Rebuda alumnat 6è +etiquetes
9:45 - 9:55	Fan grups segons color 1 d'etiqueta i van a l'espai corresponent amb el seu professorat		Reben alumnat i redireccionen als que s'hagen errat de color.	Organitzen grups i acompanyen a espais
9:55 - 10:35	Activitat 1	Activitat 1	Dinamitzen	Suport
10:35 - 10:45	Canvi de grup i de lloc segons color 2 de l'etiqueta		Envien alumnat als nous espais i reben nous grups	Ajuden als desplaçaments
10:45 - 11:00	Activitat esmorzar. Tècniques de coneixement i confiança		Dinamitzen	Suport

Cronograma segona part:

	Alumnat primària	Alumnat ESO	Dinamitzadores TASOCT	Coordinadores TASOCT
11:00 - 11:15	Esmorzar		Reorganitzen espais i materials	
11:15 - 11:20	Canvi de grup i de lloc segons color 3 de l'etiqueta		Reben alumnat i redireccionen als que s'hagen errat de color.	Ajuden als desplaçaments
11:20 - 12:20	Activitat 2	Activitat 2	Dinamitzen	Suport
12:20 - 12:30	Marxen	Acomiadem als de primària		
12:30 - 12:45		Cap a les classes que els corresponga	Acomiadem als d'ESO	
12:45 - 13:15			Arreplegar material	
13:15 - 14:30			Avaluació i comiat	

I així va quedar:

Imatge 5. Rebuda alumnat sisè de primària.

Imatge 6. Exemple de la dinàmica de cursa de sacs

Imatge 7. Exemple de la dinàmica de puzles.

Imatge 8. Exemple de la dinàmica de cursa de xapes

2. ANÀLISI

Entenem que aquesta experiència pot traslladar-se a altres centres que tinguen unes condicions similars a les del nostre IES, prèvia adaptació al seu context. Això ho ceriem així perquè tots els centres estan envoltats de teixit social, i per tant d'oportunitats de crear accions comunitàries que puguin ser ideades, implementades i dinamitzades

Pensem que les característiques que han fet possible dur a terme aquesta jornada a l'IES Jordi de Sant Jordi són:

En primer lloc, el fet que el nostre centre educatiu, s'afana per ésser un **centre permeable a l'entorn**. Des de fa molts anys treballa amb tota la comunitat educativa, incloent en aquesta les entitats públiques, privades i socials del voltant i el veïnat del barri.

En segon lloc, la visió dels reptes (per exemple muntar una gran activitat com la que presentem) com a **oportunitats de creixement** de totes les agents implicades.

En tercer lloc, el bagatge amb el que comptem en relació a la **metodologia de treball per projectes** en ambdues etapes educatives..

En quart lloc, la **implicació de la direcció i professorat** dels centres involucrats.

En quint lloc, l'existència de la figura de l'**Animador Sociocultural contractat** pel propi institut. Element clau per a eixa permeabilitat de la realitat del barri dins del centre educatiu i viceversa. I com a suport en tasques específiques del centre.

I finalment, la **convivència de dues etapes educatives** que es nodreixen mútuament. Convertint-se en una oportunitat per a l'alumnat de TASOCT de poder treballar amb un col·lectiu real que és l'alumnat de secundària i d'aquest de participar en intervencions que conjuguen les seues necessitats, expectatives i potencialitats.

Imatge 9. Exemple joc Sambori.

Imatge 10. Exemple joc Bwan-Bwan

Imatge 11. Dansa de comiat.

Imatge 12. Dansa de comiat.

3. AVALUACIÓ

Director de l'IES Jordi de Sant Jordi

Imatge 13

José Luis Alabau Márquez

docent des de 1996 i 3 anys com a director de l'IES Jordi de Sant Jordi.

Al nostre centre compartim espais cicles formatius de la família de Serveis Socioculturals i a la Comunitat amb alumnat d'ESO i Batxillerat. Tots plegats formem una gran “família educativa” i volem aprofitar aquesta convivència per a promoure activitats que fomenten la interrelació entre les diferents etapes.

Al llarg d'aquest curs s'han dut a terme accions molt potents i valuoses que han ajudat a reforçar el sentiment de pertinença a la mateixa comunitat.

Enguany s'ha fet per primera vegada una Jornada de convivència entre l'alumnat de 1r ESO i l'alumnat de 6é de les escoles adscrites, CEIP la Fonteta i CEIP les Arts. Aquesta Jornada s'ha emmarcat en el Pla de Transició entre etapes i va sorgir com a necessitat per a que l'alumnat es conegués abans d'iniciar el curs al mes de setembre i facilitar la seva incorporació al centre.

Amb la interrelació entre totes i tots aprenem i fem comunitat. Creiem que aquest és el camí a seguir i des del centre continuarem promovent, recolzant i facilitant totes aquestes iniciatives.

Professorat de primària

En paraules del director de l'IES Jordi de Sant Jordi, el feedback per part de les escoles i de totes les persones implicades ha estat d'allò més positiu, demanant la continuïtat en cursos posteriors d'aquesta activitat.

Professorat del cicle de TASOCT i Animador Sociocultural de l'IES

L'avaluació per la part del professorat de TASOCT així com de l'Animador Sociocultural del centre, és positiva.

El professorat ha estat avaluant durant tot el projecte amb l'avaluació inicial, procesual i final corresponents. Per això, podem afirmar que s'ha afavorit l'adquisició de resultats d'aprenentatge dels dos mòduls compromesos però concretament subratllem els següents criteris de qualificació que varem tindre en compte per a analitzar la nota individualitzada de l'alumnat de primer del cicle formatiu: el grau d'implicació i assumpció de responsabilitat, capacitat d'empoderament, nivell d'autonomia i iniciativa pròpia i de treball en equip, visió global de la jornada, capacitat de gestió emocional (frustració), i especialment, la capacitat de dinamització (transmetent motivació, alegria i entusiasme per a captar l'atenció de l'alumnat participant). Cal comentar que aquesta nota va ser analitzada conjuntament per ambdues professores (17/02/2020).

L'Animador destaca que es van assolir tots els objectius que els diferents actors i actrius demandaven, es van adequar els continguts i activitats a les persones usuàries i l'activitat es va executar de manera fluida i continua; caldria això sí ampliar el temps d'execució, doncs crear complicitats i coneixements amb un nombre tan elevat de participants és molt complicat en tan poc temps.

Posem en valor el fet que aquest tipus d'accions puguin dur-se a terme en un centre educatiu. És cert que els tres centres implicats ja porten una dinàmica de treball emocional, no curricular, de barri totalment necessari, i cada any es repeteixen i milloren accions d'èxit en aquesta línia. És clarament una aposta el contractar un animador amb els recursos propis del centre, que repercuteix de manera directa en el benestar de la població juvenil del barri, i per tant aprofitem per a fer un crida a la institucionalització d'aquesta figura imprescindible als centres educatius.

Com a professional (l'ASCT és també administrador d'una empresa d'animació) valora que aquest tipus d'accions preparen molt millor a l'alumnat de cicles en la seua professionalitat, de manera que no ixen dels cicles només amb la teoria, es porten a les seues esquenes el valor de l'experiència laboral, de la realitat del tracte directe amb les persones i la visió global del que implica acoblar-se a treballar en un projecte existent.

Alumnat de cicles

Una volta acomiadat l'alumnat jugador, es va fer una primera avaluació de l'execució de la Jornada de Convivència on l'alumnat dinamitzador i l'alumnat coordinador varen transmetre les seues primeres impressions. Comentaren les seues pròpies mancances i habilitats. També compartiren estratègies que havien fet servir quan allò que creien evident no funcionava, l'evolució quant a la seua actuació professional a la part inicial de l'activitat i a la part final, ja amb més experiència i seguretat, etc

Imatge 14. D'esquerra a dreta: Marc Brell amb llata i Gema Frías

Quadre 4. Autoavaluació des dels diferents mòduls

MIS (13/02/2020)

Es va fer una autoavaluació amb els següents criteris:

Valoració grupal d'un qüestionari, mitjançant una escala tipo Likert de 0 a 10 tenint en compte que 0 és la puntuació més negativa i 10 la millor puntuació que es podia obtindre:

- Nivell de participació de l'alumnat de primària, secundària i del cicle
- Capacitat de resolució de problemes o imprevistos
- Adequació del disseny i de la planificació del projecte
- Grau de coordinació
- Nivell d'aprenentatge nou experimentat
- Estimació de la utilitat per a futures intervencions

DIG (14/02/2020)

Es va fer de manera assembleària per a servir de recull de totes les valoracions fetes en els diferents moments indicats.

Algunes alumnes que no havien experimentat prèviament la conducció d'un grup d'adolescents varen verbalitzar la importància d'aquestes oportunitats d'aprenentatge com a font de creixement educatiu i personal.

Altres, indicaven l'idoneïtat de desenvolupar el projecte com a element motivador dins dels mòduls.

I com a crítica constructiva varen comentar la falta de coordinació i comunicació entre ells/es mateix en alguns moments, les dificultats per a captar i mantenir l'atenció de tot l'alumnat participant de primària i secundària, aconseguir que compliren les instruccions, adaptació al temps (en relació a les dinàmiques per a l'esbarjo), necessitat d'ampliar el propi rebost de recursos per a poder "improvisar" i la necessitat de compensació d'actituds en l'equip de treball.

Imatge 15. Dinàmica d'avaluació.

4. CONCLUSIONS

L'experiència viscuda, a part de ser una via d'assolir objectius de convivència ens ha obligat a reflexionar sobre la nostra tasca, els nostres rols, allò que fem quotidianament. I des de la reflexió posterior a la feina (imprescindible per a la bona avaluació) hem arribat a les següents conclusions: El valor de generar experiències d'aprenentatge en entorns reals compensa en escriure l'esforç, desmitifiquem la por al fracàs i l'imprescindible canvi de mirada dels docents i de l'alumnat.

4.1. EL VALOR DE GENERAR EXPERIÈNCIES D'APRENTATGE EN ENTORNS REALS COMPENSA EN ESCREIX L'ESFORÇ

La pròpia longitud d'aquest article reflecteix l'esforç que ha comportat aquesta activitat, la quantitat d'alumnat mobilitzat, la quantitat de professorat implicat, les hores de crear una estructura, l'acompanyament de l'alumnat de TASOCT, la dinamització de la jornada mateixa, la sistematització de tot allò que s'ha fet, etc.

L'esforç en aquest primer any pot semblar realment abrumador, però la feina feta compensa. En aquest moment tenim una nova realitat:

1. L'activitat ha estat possible i per tant hem canviat mentalitats tant a l'alumnat com al professorat.
2. Ho tenim tot escrit i sistematitzat, així doncs per a la propera partim de l'activitat escrita i la seua avaluació per a treballar més eficientment, la feina d'enguany s'amortitza en cursos posteriors.
3. S'ha creat un recurs que queda a disposició de totes i tots (aquest article n'és exemple).
4. Tenim l'experiència i per tant podem adaptar, millorar i fer el projecte més gran, més eficaç i inclús més divertit.
5. El temps i esforç invertit compensa de totes totes.

4.2. DESMITIFIQUEM LA POR AL FRACÀS

1. Crear projectes amb objectius assolibles, ens permet experimentar, provar i cedir un espai de decisió a l'alumnat.

2. La metodologia es converteix en una eina que estructura la nostra intervenció social; planificada amb anterioritat, perquè dona suport i coherència, guia la nostra actuació i ens ajuda a tindre una visió més lògica dels processos que seguirem. El propi procés de creació del projecte acota i delimita la definició de fracàs. Per un costat hem definit com a èxit una jornada en la qual l'alumnat es trobe, es reconega i passe un matí agradable. Per tant fracàs seria no assolir alguna d'aquestes coses, però partim que l'alumnat tant de primària com de secundària està eixint de les classes formals per a fer una activitat que trenca la rutina, que és nova i per tant excitant; l'estructura modular i el repartiment per grups en 3 moments garanteix que no existeix possibilitat de fracassar en conèixer gent nova (atenció que parlem de conèixer, no d'intimar o fer amistat); i tercer les activitats proposades són jocs (i en tres espais i tres models de jocs diferents) per tant, tot i que remòtament a algun/a alumne/a potser que no li agrade cap de les activitats és molt remota.
3. El projecte sencer és flexible per a adaptar-se a la realitat socioeducativa en constant canvi. En aquest sentit, podem afirmar que la metodologia construeix una estructura contra el fracàs sempre i quan aquesta metodologia siga capaç de fluir; una estructura en la que l'alumnat de TASOCT pot experimentar-se, pot "fallar" en una dinamització, doncs l'èxit de la gran activitat (jornada) està garantit, i no depèn del seu grau de maduresa professional. De fet, l'existència de situacions imprevistes, conflictes amb alguna persona puntual, etc, va permetent precisament viure aquestes experiències que no apareixen mai als projectes escrits i només teoritzats. Els xicotets errors, la vivència de la responsabilitat, la improvisació, la presa de decisions ràpida a situacions concretes, són els responsables del procés d'aprenentatge tant potent que s'ha creat. Allò que mostra al nostre alumnat els seus propis límits, per a poder traspasar-los, que els enfronta a la realitat de la seua professió, ara ja, present.

4.3. L'IMPRESINDIBLE CANVI DE MIRADA DELS DOCENTS I DE L'ALUMNAT

Al nostre parèixer, és fonamental un canvi en la mirada docent cap a l'alumnat de cicles formatius. Som conscients que el mateix està produint-se des de fa temps, però encara cal fer este recordatori.

Aquesta visió ha d'experimentar una evolució fins a l'assumpció del fet que davant nostre tenim *professionals en període de formació* i no alumnat baix la nostra tutela. Fet que no disminueix la nostra responsabilitat com a docents, sinó tot el contrari. Ja que suposa, un augment de confiança en les capacitats de l'alumnat i llavors dotar-los de major autonomia i compromís, a més de fer un acompanyament prou més intens davant d'intervencions reals.

Tot això ha de reflectir-se també en la mirada que l'alumnat té d'ell mateix, de la formació que està rebent i del seu equip educatiu docent. Implicant-se en el procés d'ensenyament-aprenentatge passant d'espectador/a i receptor/a a actor/actriu i generador/a; auto-responsabilitzant-se del seu avanç i del del grup; valorant la formació com a vertadera ferramenta de desenvolupament professional futur, i veient als i les docents com a guies dels que traure tot el suc possible i no com a figures avaluadores.

No ens queda més que dir-vos: **ENDAVANT, TOT ÉS POSSIBLE!**

COMO CITAR ESTE ARTÍCULO: *Brell i López, Marc; Romero Martínez, Lourdes; Frías Bolsico, Gema Raquel (2020); Aprenentatge en entorns reals: Jornada de convivència a l'IES Jordi de Sant Jordi; en <http://quadernsanimacio.net> ; n° 32; Julio de 2020; ISSN: 1698-4404*